

Сучасна молодь широко використовує всі можливості задля подальшої життєвої самореалізації, проте на шляху кожного стають перепони, які впливають на свідомість та здоров'я взагалі. Варто відзначити, що адиктивна поведінка може не нести шкоду нікому, крім хворого, через що родина такої особи просто не помічають проблеми, списують неадекватну поведінку на особливості характеру. Поведінка залежного не обов'язково призводить до захворювання або смерті, але закономірно викликає міжособистісні зміни та соціальну дезадаптацію. Б. Сегал визначає такі психологічні особливості осіб з адиктивними формами поведінки: знижена толерантність до труднощів повсякденного життя; прихований комплекс неповноцінності і зовнішній прояв переваги; зовнішньо сформована соціальність, поєднана зі страхом перед стійкими емоційними контактами; бажання приховувати неправду; прагнення звинувачувати інших, знаючи, що вони не винні; схильність уникати відповідальності в прийнятті рішень; стереотипність, повторюваність поведінки; залежність; тривожність.

Таким чином, важливим соціально-педагогічним напрямом у сучасному становленні молоді є профілактика соціальної дезадаптації. Переорієнтація соціальних цінностей, підвищення важливості та актуальності інформаційної сфери як стихійні фактори соціалізації, найбільш суттєво впливає на сучасну молодь. Тому, необхідно максимально прикласти зусиль до розв'язання даної проблеми. Це гарантуватиме в майбутньому вдосконалення системи взаємовідносин особистості та суспільства.

ВЛИЯНИЕ СПОРТИВНОГО ОРИЕНТИРОВАНИЯ НА ФОРМИРОВАНИЕ ЖИЗНЕННЫХ НАВЫКОВ СТУДЕНТОВ

А.А. УФИМЦЕВ, ассистент

М.П. МАЛАШЕНКО, старший преподаватель

*Национальный аэрокосмический университет имени Н.Е. Жуковского
«Харьковский авиационный институт»*

Одной из социально значимых задач отечественного образования является подготовка студентов к современной жизни со всей ее сложностью, неоднозначностью, информационной насыщенностью. Общество сталкивается с серьёзной трудноразрешимой проблемой: как сформировать творчески активную личность, способную успешно действовать в нестандартных условиях, гибко и самостоятельно использовать приобретённый социальный опыт. В связи с этим возникает необходимость осознания, какие компоненты жиз-

ненного опыта значимы для подрастающего поколения и как они могут быть сформированы в процессе образования.

В современной социально-педагогической теории и практике в последнее время широко используется термин «жизненные навыки».

Классическая психология трактует навыки как автоматизированные компоненты сознательного действия, которые вырабатываются в процессе его выполнения. Возникая как сознательно автоматизируемое действие, навык затем функционирует как автоматизированный способ его реализации. Факт превращения данного действия в навык означает, что индивид в результате упражнения приобрёл возможность осуществлять эту операцию, не делая ее выполнение своей сознательной целью.

Физическая культура в целом играет существенную роль в укреплении здоровья, воспитании подрастающего поколения, профилактике негативных социальных проявлений, приобретении жизненных умений и навыков. Рассмотрим возможности спортивного ориентирования как средства формирования некоторых жизненных навыков.

Основой соревновательной деятельности в спортивном ориентировании является бег по пересечённой местности, эффективность которого определяется, в конечном счете, энергетическими затратами организма.

По способу выполнения задач различают виды соревнований: ориентирование в заданном направлении, на маркированной трассе, по выбору. По времени проведения – дневные и ночные. С помощью карты спортсмен планирует путь, выбирая оптимальный вариант, определяет своё местонахождение, сравнивая местность с картой.

Перемещение в пространстве связано с необходимостью определять расстояние и направление движения и сохранять вектор перемещения с большой точностью. Время в соревнованиях является конечной оценкой результата. Вследствие того, что соревнования проходят в естественных условиях, вероятность травматизма очень высока и зависит от мастерства спортсменов. Поэтому особое внимание уделяется вопросам безопасности.

Для успешного ведения соревновательной деятельности в ориентировании на местности большое значение имеет развитие волевых качеств. Физиологический фон соревнований в спортивном ориентировании в целом сходен с другими видами спорта, где выносливость является определяющим фактором физической подготовленности. Под влиянием многолетней тренировки улучшается логика мышления, гибкость и критичность, увеличивается быстрота принятия правильных решений, улучшается память.

В процессе тренировок и соревнований идёт направленная работа на формирование коллектива, который является важнейшим фактором станов-

лення і розвитку студента, а затем і личности с активної життєвої позиції і творчої ініціативи. Розвиваються наступні життєві навички: міжличностного спілкування, взаємодопомоги, самоуправління, самоаналізу і самоконтролю, критичного мислення. Розвивається і укріплюється почуття впевненості в собі, почуття відповідальності і здатність приймати відповідальні рішення.

Як вид спорту, пов'язаний з природою, спортивне орієнтування надає широкі можливості екологічного і естетичного виховання підліткового покоління. Цьому традиційно відводиться значуще місце (вивчення флори і фауни місцевого краю, екологічні субботники, охоронювані і охоронювані ділянки місцевості в час змагань і тренувань і др.).

В основі проявлення і розвитку творчої активності спортсменів-орієнтувальників виникає інтерес, як до самої рушійної діяльності, так і до її результатам. Успішність виступу на змаганнях надає широкі можливості для повноцінної реалізації личности спортсменів і успішності в житті.

З вищесказанного випливає, що спортивне орієнтування сприяє ефективному формуванню важливих життєвих навичок, дозволяючих успішно вирішувати завдання соціалізації.

ВИХОВАННЯ МОРАЛЬНО-ДУХОВНИХ ЦІННОСТЕЙ У СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Ю.В. ФЕДОТОВА, канд. екон. наук, доцент

*Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова*

Проблема виховання духовно-моральних цінностей набуває особливого актуального характеру серед сучасних педагогічних наукових досліджень. Сьогодні відчутно знижується рівень духовності молоді, оскільки у суспільстві спостерігаються тенденції відчуження, байдужості закритості людини. Випускники вищих навчальних закладів апатично ставляться до працевлаштування, серед молоді прогресують асоціальні явища, які негативно впливають на формування гармонійно розвиненої особистості, майбутніх громадян нашої держави. Згідно із соціологічними дослідженнями, основними пріоритетами сучасної молоді є добробут, кар'єра, фінансова незалежність від батьків, свобода. Тому перед усіма соціальними інститутами постає сьогодні ва-